

Llibres

Coses de Nadal

per Agustí Palau i Codonyers

“LA VICTÒRIA CATALANA DE 1705” d’Antoni Porta i Bergadà.

Aquest llibre ha estat editat per l’Editorial Pòrtic i fou presentat el passat 19 d’octubre a l’auditori de la Caixa d’Estalvis de Sabadell, entitat de la qual n’havia rebut una beca d’estudis el jove Antoni Porta. Aquest havia nascut a Granyena de Segarra el 4 de maig de 1919, però de molt petit fou dut pels seus pares a Sabadell on es crià i educà.

L’autor ha passat més de quaranta anys vivint lluny de la ciutat on es va formar. Ara n’ha tornat per a presentar el seu llibre -llibre que conté unes 650 pàgines- retrobant-se amb alguns dels seus antics amics.

Aquest llibre vol exposar, d’una manera certament molt documentada i amb un llenguatge senzill i amè, un període secular de la nostra història. L’autor es cenyeix al període que va de la mort de Carles II pel novembre del 1700 al dia de l’entrada de Carles III d’Habsburg a Barcelona el novembre del 1705. El punt de vista és el d’un català i les fonts usades principalment són les holandeses i catalanes, que no pas les úniques.

És aquest un llibre que mancava dintre la bibliografia sobre estudis històrics catalans.

Ens plau donar la benvinguda a l’autor i la seva obra.

“CARTES A UN JOVE POETA” de Rainer Maria Rilke.

La Editorial Hogar del Libro S.A. ha incorporat aquesta important obra al fons català. És el número 36 de la col·lecció NOVA TERRA. Aquesta obra conté un centenar de pàgines i ha estat traduïda de l’alemany per Antoni Pasqual, qui també n’ha fet una presentació, de la qual n’espigolem aquest paràgraf: “Les Cartes a un jove poeta” -vi deliciós que ja no es deixa de beure quan se l’ha assaborit en temps oportú no són, doncs, un tractat d’estètica. Rilke no hi parla de com es fan versos -més aviat de com no es fan”.

Més que el mestre de literatura que el jove poeta cercava hi trobà un mestre de vida i un amic. I aquest se’ns ofereix per a ser llegit i rellegit perquè ens il·lumina en el dubte i ens ajuda a la dificultat.

Un amic meu m’explica, sorprès i dolgut alhora, que “al seu fill els professors li han posat molts **deures** escolars i que això a ell --a l’amic-- li amargarà **els nadals** perquè, justament, volia anar-se’n, amb tota la família, a Vaqueira a **passar les pasqües** i, ara, haurà de conformar-se anant a veure, per **Any nou**, algun pessebre vivent dels que es fan en algun racó de muntanya, i menjar **torró** a casa. I gràcies! Vet-ho aquí el que donen els fills: problemes i res més. I encara volen que un hom s’esforci a complaure’ls”.

Em dol que el meu amic estigui tan amoïnàt i que hagi de canviar tots els bons projectes que duia de cap, per causa i culpa del seu bordegàs. Si jo pogués, prou que hi posaria remei però, és clar, si el xicot és dur de cap o és una mica capsigrany i no passa les avaluacions... què puc fer-hi jo, pobre de mi!

Una cosa, sí, que no m’entra al cap: ¿en quin lloc han estudiat la pedagogia aquests membres d’avui? Perquè, mireu que és gros això de posar-los deures als alumnes..! Si ni els pares ni cap fill de veí --sia cristià o sia musulmic-- no en volen saber res de deures ni d’obligacions; si qualsevol habitant de les Espanyes --les centrals i les perifèriques-- només sospira, del matí al vespre, pensant quin altre nou dret podrà abastar, o quin suculent avantatge li prometran els nostres inefables polítics quan tornin a venir eleccions..; ¿com és possible de pensar que als nostres infants se’ls pugui

posar deures? ¿I per què, els mestres, són tan cruels i no pensen que, en bona llei, no pot ser que els nens --pobrissons!-- assumeixin amb alegria, o almenys amb resignació, aquestes obligacions i càrregues feixugues?

Em venien ganes d’aconsellar a l’amic que acudís al Síndic de Greuges en demanda de justícia per al seu desgraciat fill, i d’indemnització de danys i perjudicis per a ell, per causa de les vacances frustrades. Però no ho he fet perquè no sé ben bé quins **drets** --de deures, res!-- té el flamant Síndic que ara tenim.

He preferit assabentar-me bé de les coses i que l’atribolat pare del minyó poc eixerit me les expliqués amb tots els ets i uts, perquè jo amb tot això dels **deures escolars** i **els nadals**, **l’any nou**, **les pasqües** i el bocí de **torró** no m’hi entenc.

La conversa ha estat molt clarificadora. He pogut lligar caps i he sabut que els **deures escolars** és un modisme avui molt en voga, una mica calcat del castellà, que substitueix els **treballs de col·legi** o **tasques escolars**. És clar que la tasca i el treball són també uns deures i unes obligacions però sembla que a aquests mots ens hi tenen més avesats les justícies, l’administració i els governs. I cal anar amb compte perquè de les obligacions en venen les contribucions i d’això... ja ho sabeu: **libera nos Dómine!**

Els nadals també és comprovat que és una altra forma castellana. (També en aqueixa llengua diuen **Buenos días**., **buenas tardes**., **buenas noches**., tot i que

cada vegada que manifesten aquest bon desig només es poden referir al dia present, i a la tarda o a la nit d’aquell dia... I, encara, d’un **rodamón** en diuen un **trotamundos** i ja em direu quants se’n poden rodar de móns si no més en tenim un al nostre abast). Per comptes de **nadals** hem de dir **el temps nadalenc**., **les festes nadalenes**...

En català quan diem **any nou** ens referim als primers dies de l’any, i si volem concretar, exactament, el dia primer de l’any direm **Cap d’any** o **Ninou** com diuen en alguna comarca. Si parlem de **torrons** solem dir-ho en plural perquè, llaminers com som, en mengem més d’un bocí i en tastem de les diverses menes que se’n fan.

Les Pasqües les anomenem en singular (Pasqua Florida o de Resurrecció, i Pasqua Granada o de Pentecosta) però ho fem en plural quan volem manifestar que estem **més alegres que unes pasqües** o que els nostres menuts amb les joguines se’ls veia **contents com unes pasqües**.

Ens hem adonat que teníem tantes a corregir i a esmenar que potser no era de justícia que trobessim imperfeccions als mestres.

Se’ns feia tard. Ens hem acomiadat i ens hem felicitat mútuament i recordant la vella cançó hem dit que

**Tot són festes d’alegria
santes pasqües
de Nadal!**

Jo també a vosaltres, amics lectors, us desitjo un **BON NADAL** i que l’any vinent sigui millor que el que ara fina.